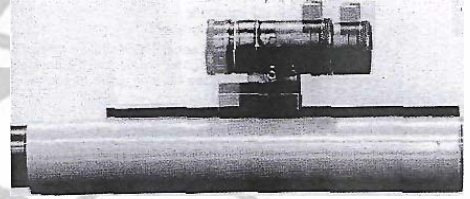

YİVLİ TÜFEK ATIŞLARINDA NIŞAN TEKNİĞİ

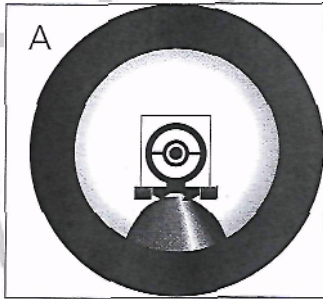
Atıcılık sporu genel anlamda attığını vurabilme, iyi vurabilme sporudur. Atılan hedefin vurulabilmesi için bazı ön şartları yerine getirmek gerekir. Bu işlemler sırası ile; iyi bir vücut pozisyonu, doğru nişan alma, nefesin tutulması ve tetiğin sarsıntısız bir şekilde düşürülmesidir. Bütün bu işlemler başarılı bir atış için yetecektir ama içlerinde en önemli yeri doğru nişan almak tutar. Çünkü ne kadar iyi tetik çekerseniz çekin, silahı ne kadar iyi tutarsanız tutun atış yapacağınız hedefe doğru nişan alamazsanız, yani silahınızı hedefe tam olarak yöneltemezseniz başarılı atış yapamazsınız.

Silahınızı hedefe yöneltirken **GEZ** ve **ARPACIK**'tan oluşan iki nişan elemanından yararlanır. Nişan elemanları ve namı bir uyum içerisinde çalışır. Nişan elemanlarının hedefi tam göstermesi halinde atılan mermi hedef merkezi ile buluşur. Bütün bu işlemler mermi yolu ve nişan hattının ince hesaplamaları sonucu bulunmuştur.

Atış silahlarında çok gelişmiş olan **GEZ**, diopter ve vizör gibi adlar alır. Üzerlerinde yatay ve dikey kaymalar yapabilecek ayar vidaları vardır. Küçük Çap Ateşli Tüfeklerde (50m. için) ayar vidasının her bir "çıt"nda vuruş noktası hedef üzerinde 2.5mm., Havalı Tüfeklerde 0.5mm. oynar.

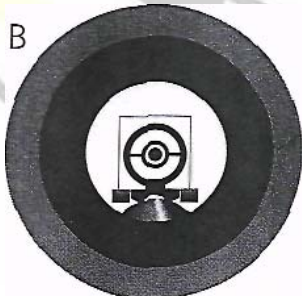
Atıcının hedefin merkezinden vurabilmesi için **GEZ** ve **ARPACIK**'ın istenen şekilde hedefe yöneltilmesi gerekir.

Tüfekler üzerinde üç ayrı model nişan sistemi kullanılır:

a) Yuvarlak gez - yuvarlak arpacık:

Gez, arpacık ve hedef daireleri kenar yerleştirilir. Atış sırasında hedef arpacığın ortasında yer almalıdır.

b) Yuvarlak gez - çubuk arpacık:

Arpacık gezin tam ortasına yerleştirilir, yuvarlak arpacıktan farklı olarak hedef çubuk arpacığının üzerine oturtulur.

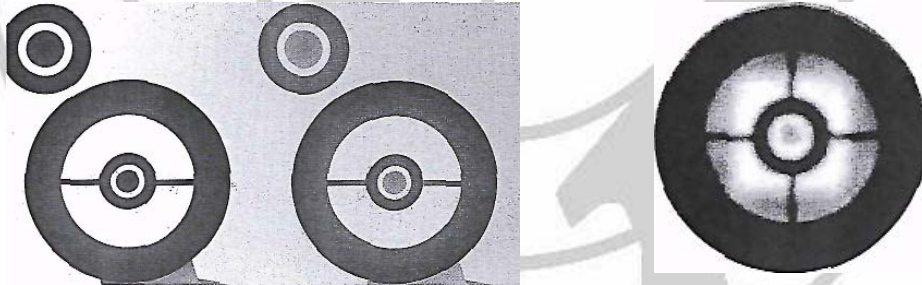

c) Çatal gez - çubuk arpacık:

Bu tür bir sistem genellikle av tüfeklerinde tercih edilir. Arpacık gezin içerisine kenar ve üst noktaları dengeli olarak yerleştirilir. Hedef arpacığının üzerine oturtulur.

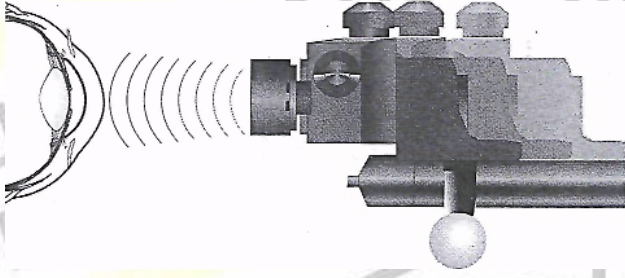
Bu nişan sistemleri arasında Atıcılık Sporunda en çok tercih edilen model **yuvarlak gez - yuvarlak arpacıktır.**

Nişan sistemleri içinde bütün modeller arasında ortak olan bir nokta vardır. O da gez, arpacık ve hedef üçlüsüne atış sırasında ne şekilde dikkat edileceğidir. Bir sıralama yapmak gerekirse önce gez ve arpacığının çok net bir şekilde iç içe oturtulması gerekir. Ardından üçüncü bir nokta olan hedefin arpacık içine yerleştirilmesi gelir. Bu sıralamada hedef hiçbir zaman net görülmeye çalışılmamalıdır. Netlik önceliği gez ve arpacıkta olmalıdır. Canlı bir benzetme yapacak olursak, gazete okuyan bir insanın dikkatini gazeteye verdiğinde, ilerdeki cisimleri net görememesi doğal bir durumdur. İlerideki cisimlere dikkat ettiğinde de gazetenin harfleri bulanıklaşacaktır. İnsan gözü, yapısı gereği birden fazla noktayı aynı netlikte göremez.

Nişan alma sırasında öncelik sırasının gez ve arpacığa verilmesindeki neden, gez ve arpacıkta yapılan hataların giderek büyüyen bir hata açısı ile hedefte çok büyük sapmalar oluşturacağıdır. Arpacık ve hedef arasında yapılacak olan hatalarda sapmalar çok daha küçük olacaktır.

Nişan alma sırasında gözün geze uzaklığı da önemli bir noktadır. Geze gereğinden fazla yakın bakmak, gez deliğinin çok geniş görünmesine neden olacağı gibi dikkati azaltacak ve hatalar yaptıracaktır. Normal bir nişan almada göz ile gez arasındaki uzaklık yaklaşık 6 - 8cm. olmalıdır. Nişan sistemi içerisinde gez, arpacık ve hedef arasındaki denge iyi sağlanmalıdır. Bu üçlünün dengesi kontrast görüntü elde edilebilmesi için zorunludur.

Göz ile gez arası yaklaşık 6 – 8cm arasında olacaktır.

Atıcı değişen ışık durumları ve atış pozisyonlarına göre nişan elemanlarında değişiklikler yapmalıdır. Pozisyonlar arasında özellikle arpacık numaralarında değişiklikler yapılmalıdır. Pozisyonlarda kullanılacak ideal arpacık numaralarına gelmeden, büyük arpacıkla atış yapmanın yararlarından söz etmek istiyorum. Büyük arpacıklar gözü bozuk olanlar ile spora yeni başlayanlarda her zaman önerilir. Gözün uzun süren atış periyotlarında yorulmasına engel olacağı gibi dikkat kayıplarında ortaya çıkacak hatalara da engel olacaktır. Bu bağlamda küçük arpacığın doğal sonuç olarak gözün yorulması ve dikkat dağılmasına yol açabileceği düşünülmelidir.

Önerilebilecek Arpacık Numaraları :

50m.Küçük Çap Ateşli Tüfek atışları için normal hava koşullarında;

Yat : 3.0 – 3.4mm.
Ayak : 3.3 – 3.7mm. usta atıcılar için
Çök : 3.1 – 3.5mm.

10m.Havalı Tüfek atışları için;

3.6 – 4.1mm. usta atıcılar için

Gez ve arpacıktaki denge, fotoğraf makinelerindeki gibi benzer. Güneşli havalarda gez ve arpacık küçültülür, gölgede tam tersi bir işlemle büyütülür. Amaç net görüntü sağlayabilmektir. Bunların yanında yardımcı gereçlerden de yararlanır. Diyopter üzerinde bulunan genişleyip daralma özelliği gösteren diyafram ile değişebilen renk diskleri güneş ışığının dengelenmesinde çok yararlı olacaktır.

Güneş ışığının yoğun olduğu zamanlarda diyafram kısılıp açık renkli diskler tercih edilirken, gölgeli zamanlarda ise diyafram genişletilip, koyu renk diskler tercih edilir.

Cam arpacıkların da görüntüyü rahatlatacağı söylenebilir, ancak arpacığın güneş ışınlarından etkilenerek kırılma yapmaması için önlem alınmalıdır. Arpacık tüneli ve arpacık dairesinin boyanması iyi bir önlem olabilir.

Doğru nişan tekniği için önemli bir uyarı da tüfeğin her zaman aynı eğimde tutulması gerektiğidir. Tüfeğin aynı eğimde tutulmaması halinde vuruş noktasında sapmalar oluşacaktır. Bunun engellenebilmesi için yardımcı gereç olarak kullanılan 50m. serbest tüfeklerdeki su terazileri tüfeğin her zaman aynı eğimde tutulmasına olanak sağlamaktadır.

Ufuk ARMAN